

TÁRSALGÁS PÓSA BÁCSIRÓL

VERSTANÍTÁSSAL KAPCSOLATOSAN

Ha a társalgást abból a szempontból vizsgáljuk, hogy mennyire lehetne könnyebb menetű, akkor legtanácsosabb oly tárgyat választanunk, mely akár alaki, akár tartalmi feltűnőségénél fogva felkelti a gyermek figyelmét.

Legtöbbször rendelkezésünkre áll a tárgy, de oly egyoldalú és unalmas, hogy teljesen az óvónő egyéniségére vár, hogy azt a gyermekre nézve érdekessé és vonzóvá tegye.

Nem céлом itt különben a társalgás módozatait és szabályait fejtegetni, csupán azt akarom mondani, bizonyos véletlen nagyon jó alkalmat nyújt a társalgásra, amennyiben ahhoz jó anyagot szolgáltat.

Mielőtt a cím után t. kartársaim elítélnének, olvassák el ezt az alkalmi beszélgetést, mely egészen a véletlennek ajándéka. Ha elolvassák, bizonyosan megbocsátanak azért, hogy már az óvodában is „irodalomtörténetet” tanítok.

Egy alkalommal ugyanis, midőn a *Kisdednevelés* füzeteit bekötés végett szám szerint rakosgattam, az 1897. évi 8. füzetből egy arcképes lap kiesett.

A kicsinyek örömmel közeledtek a laphoz, egymástól kérdezve: Mi az? Egyesek felelek: Bácsi.

A laphoz közel állók egyre mondogatták: „Jaj de szép ez a bácsi”, míg azok kik távolabb voltak a laptól, kíváncsian néztek az ajtó felé, azt hívén, hogy bejött egy bácsi. – Megindult a kérdések árja; a kíváncsiság hatalmasan működött.

Alig győztem mindegyiknek (még csak felületesen is) felelni.

Hogy hívják? Hol lakik? De hát él? Tud beszélni?

A sok különféle kérdésre egybefoglalva a következőképpen válaszoltam:

Ezt a bácsit *Pósa* Lajos bácsinak hívják. Pósa Lajos bácsi Budapesten lakik. Ott él ő igazán, itt csak a papírra van festve az ő képe.

Ezt a képet úgy csinálták, hogy eljött Pósa bácsihoz egy másik bácsi, aki le tudja festeni az embereket s őt is lefestette erre a papírra; Pósa bácsi aztán elküldte nekünk ezt a képet.

Hogy tud-e beszélni Pósa bácsi? Tud bizony! Még írni is, mégpedig versikéket ír. Nagyon szereti a gyermekeket, kérdezősködik, hogy melyik óvodában van legtöbb jó gyermek; oda aztán elküldi a verseket s a jó kisgyermekek megtanulják.

„De hát, miért tartja mindig a zsebében a kezét?” kérdi a közelben ülő 5-éves Mariska.

Hát azért, édesem, mert tele van a zsebe verssel; most benyúlt a zsebébe, kised belőle néhány verset, bele teszi egy ilyen könyvbe s a postán elküldi; a levélhordó pedig elhozza ide az óvodába. – Gyermekek: Hát ebben az újságban küldött-e Pósa bácsi verset? – Küldött bizony, de erről csak holnap beszélünk; most én kérdezlek, ti feleljetek:

Ki ez? Igazi Pósa bácsi? Ki szokta az ilyen képeket csinálni? Hol lakik az igazi Pósa bácsi? Milyen gyermekeket szeret Pósa bácsi? Mit küld a jó gyermekeknek? Miért tartja a kezét a zsebében? Onnan hova teszi a versikéket? Ki hozza az óvodába?

Második nap.

Az összefoglalás ismétlésével kezdem.

No, édes gyermekek, megígértem nektek, hogy azt a versecskét*, melyet Pósa bácsi ebben az újságban (mint ők mondják) küldött, elmondom nektek.

Pósa bácsi, mikor olyan kicsi volt, mint ti most, nagyon szeretett óvodába járni; szerette is az édesanyja nagyon, de ő is az édesanyját, szót fogadott neki mindenben; mindig új verseket hozott haza az óvodából s el-elmondogatta.

Ilyenkor gondolta az édesanyja: jó pap lesz az ő Lajos fiából!

Meg is mondta neki: Édes kisfiam, majd ha nagyra nősz, szeretném, ha pap lenne belőled.

Elviszlek vasárnap templomba s meglátod, milyen szép dolog az, mikor a pap föláll a szószékre s olyan szépen prédikál, mint mikor te verselsz.

El is mentek vasárnap a templomba.

Voltatok ti már templomban? Hallottátok a papot prédikálni? Hol állt akkor? Mit csináltak ott az emberek? Bizony hallgatták.

Hát akkor, Lajoska, a mi Pósa bácsink, mikor másnap az óvodába ment s az óvónéni szünetet csengetett, rendezett egy szép játékot.

Maga köré gyűjtötte a kisfiúkat, meg a kisleányokat s azt mondta a gyermekeknek: Most én pap vagyok, szószéken állok és prédikálok, ti pedig hallgassátok!

Mondott is olyan gyönyörű verseket, hogy még az angyalok is hallgatták.

Mikor aztán haza ment az óvodából, nagy örömmel mondta az anyjának:

Pap vagyok én, édes anyám!

Arany széken állok;

Kis fiúknak, kis lányoknak

Galamblelkű angyaloknak

Versbe prédikálok.

Örült is a Pósa Lajos mamája a kisfiának, aki azóta nagyra nőtt s lett belőle Pósa bácsi, s aki minden jó gyermeknek küld versikéket, melyeket a nénik elolvasnak, elmondanak, a gyermekek örömmel meghallgatnak és megtanulnak.

Összefoglalás.

Ki ez a bácsi? Hol lakik? Hova szeretett járni Pósa bácsi, mikor olyan volt, mint ti most? Miket mondott el az édesanyjának, mikor az óvodából hazajött? Hova mentek vasárnap? Mit látott a templomban? Hol állt a pap, mikor prédikált? Milyen játékot rendezett a kis Pósa Lajos másnap az óvodában? Mit prédikált a gyermekeknek?

Szeretnétek ti is tudni azt a szép verset?

Akkor mondjuk mind, amit a Pósa bácsi az édesanyjának mondott: Pap vagyok én, édes anyám. No még egyszer! Hol áll a pap, mikor prédikál? Igen, a széken;

tegyük most hozzá ezt is: Arany széken állok. Most Feri egyedül. Jani, Laci; elég. Kik állták Pósa bácsit körül? Úgy van: kisfiúk és kisleányok; így hát nekik prédikált; mondjuk tehát: Kis fiúknak, kis leányoknak. De még más kicsikék is hallgatták, azok az égben laknak, szárnyuk is van; no találjátok ki! Igen, angyalkák. Mondjuk: Galamblelkű angyaloknak. Most mondjuk még egyszer:

*Pap vagyok én, édes anyám,
Arany széken állok,
Kis fiúknak, kis lányoknak
Galamblelkű angyaloknak*

Úgy bizony, azoknak prédikált így versbe; azért mondta: versbe prédikálok. Hogy végezte? Galamblelkű angyaloknak Versbe prédikálok.

Az első alkalommal kérde tőlem az 5-éves Gyurika:

„Hát nekünk mikor jön Pósa bácsi pjeedikálni?”

Nekünk, kisfiam, az újságban küldi a verseket Pósa bácsi, nem lehet neki mindenüvé eljárni.

De hát megígértem a kicsinyeknek, hogy megírom Pósa bácsinak, jönne el ide. Mivel pedig ígéretemet meg is szoktam tartani, nagyon szívesen teljesítem a kis eklézsia szívének kívánságát.

Jöjjön el, jó Pósa bácsi a mi óvodánkba; nagyon szeretnénk látni. Az országos eklézsia egy kis részét képezzük mi is, a felvidéknek a fekete hegy alján fekvő városkájában. Ott van a mi óvodánk, úgy hívják: „Felsővégi óvoda”.

Igaz, hogy mi szegények vagyunk mindnyájan; szüleink a szőlőhegyen dolgoznak, mikor jó idő van, reggeltől estig, abból a keresetből tartanak bennünket, nem is jut, csak kukoricakenyérre. Ők oroszul beszélnek, mert soha sem jártak óvodába, de mi már tudunk magyarul beszélni, énekelni és Istent dicsérni.

Jöjjön, kedves Pósa bácsi, várni fogjuk kitárt karral. De ha gondolja, hogy most nem jöhet, ígérje meg, hogy eljön, ha meleg lesz; addig is, hogy mindig lássuk a küldött arcképét, az óvó néni oda tette a nagy képek fölé.

Nagy Szöllős

Özv Spitz Jónásné

In: *Kisdednevelés, 1899. május 15.*

* a 2. vsz.:

*Minden gyermek az országban
Szavam úgy hallgatja...
Nagy ám az én eklézsiam!
Pap vagyok én, édesanyám,
Kis angyalkák papja!*